

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

452. Quale sit hoc jus sepeliendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

901. n. 1. p. 2. recent. sed in aliis causis non jurisdictionalibus nunquam Rota consuevit ex sola juris assensu manutentionem impertiri; ut constat ex pluribus ejusdem decision. apud Barb. loc. cit. n. 42.

3. Respondeo ad tertium: jus parochi non immutatur seu perditur per causativam seu accidentalem mutationem domicilii absque animo deserendi primum, & acquirendi secundum; uti nec facit cessare jurisdictionem proprii parochi; neque eam inducit in eo, intra cujus parochia limites hujusmodi accidentale seu causativum domicilium habetur. C. Luca de paroch. d. 23. n. 9. Barb. de paroch. d. 25. n. 26. juxta c. de iis. de sepult. in 6. testatur etiam ibid. Barb. stante in Urbe statuto Cleri sic expressè statuite, saltem bimestre habitationem requiri in nova parochia, ut jus parochiale acquiratur. De cetero præciscendo à simili statuto, quamvis parochialitas & jus parochiale non acquiratur ex sola seu simplice habitatione, hoc est, absque animo aliquo modo declarato perpetuo ibi habitandi (cum vel sic semper præsumatur habitatio ad tempus, & cum animo redeundi ad pristinum domicilium, in quo conservatur jus parochia. Abb. in c. in nostram. de sepult. Sanch. de matrim. l. 3. d. 23. n. 1.) ubi tamen quis animum hujusmodi declaravit, statim efficitur parochianus parochia hujus habitationis, non expectato, quòd ibi habitet pro majorè, vel etiam pro aliquà certà anni parte. Lott. l. 1. q. 20. n. 43. & seq. citans Cardin. in Clem. 1. de privil. n. 8. Gurtier. de matrim. c. 63. n. 13. Sanch. ubi antè n. 14.

4. Respondeo ad quartum: Ecclesia parochialis habitu tantum talis, non amittit sua jura & privilegia; unde etsi cesset exercitium parochialitatis, non tamen cessant ejus jura, sed semper conservantur cum illius pristino statu, licet Ecclesia facta jam sit beneficium simplex; unde hodieum in nonnullis beneficiis simplicibus, quæ antè fuerunt Ecclesie parochiales, eorum Rectores habent jus decimandi. Vide Corrad. l. 3. c. 5. n. 13. & Lott. l. 1. q. 20. n. 157.

Quæstio 450. Ad quem spectent ea jura parochia, & respectu quorum dentur?

1. Respondeo ad primum primò: ubi parochia annexa est Capitulo seu alteri corpori universalis, vel etiam dignitati, de jure communi (nil enim vetat ex speciali conventionione Rectorem inter & Vicarium ei assignare certam aliquam partem seu emolumentorum partem, quæ conventio etiam servanda, etsi tractu temporis unius alteriusve partis evadat lapsiva seu præjudicialis, quoties læsio non reducitur ad iniquitatem. C. Luca de par. d. 11. & dictum supra) omnia jura & emolumenta parochialia spectant ad eum, cui cura habitualis competit, cum ille verè dicatur parochus seu Rector, Vicarius autem seu alio nomine nuncupatus ad solam curam actualem, seu ejus exercitium deputatus, jure operarii censendus, contentus esse debet congruè, tanquam salario seu mercede operis. C. Luca de paroch. d. 22. num. 7. juxta plures Rotæ decisiones apud eundem ibid.

2. Secundo: dum adest Ecclesia filialis impropria; id est, adjunctrix, seu pars & membrum parochialis pro commodiore curæ exercitio ad præscripta Trid. sess. 21. c. 4. erecta, jus parochiale in solidum est penes Ecclesiam matricem, quæ unica dicitur Ecclesia parochialis: Et adjunctricis Ecclesie Vicarius, qui censetur jure quasi famuli, con-

tentus esse debet congruè tanquam mercede laboris: cujus tamen vice non incongruè aliqua emolumentorum parochialium pars (cum familiarum aliquarum distributione ei assignatur. C. de Luca, de paroch. d. 33. n. 6. & d. 27. n. 9.

3. Tertio: fieri etiam potest, ut jus parochiale v. g. decimandi, funerandi, percipiendique emolumenta cetera, non secus ac jus curæ, utpote naturam individuum, resideat in solidum penes plures representantes unam personam formalem seu intellectualem (ita ut quamvis tunc singuli non dicantur Rectores actu, dicantur tamen habitu, & in ipsis tanquam in uno corpore conservatur unitas dum nimirum cura apud unum habuit originem, & dein devenit in plures, de quo vide Lott. loc. cit. n. 115. & 145. & seq. Butrio, Decium, & AA. communiter in c. prudentiam, de off. deleg.) non secus ac feudum individuum, cujus possessio ac fructus potest esse apud plures agnatos coequali jure possidentes, tanquam representantes unam personam formalem individuum. C. de Luca, de paroch. d. 33. num. 8.

4. Respondeo ad secundum: dari hoc jus parochorum respectu viventium intra parochia fines; quemadmodum autem ex indulto Pontificis, vel antiqua legitima consuetudine jurisdictionis parochialis dari potest in personas seu familias, quamvis in alieno territorio viventes; uti contingit in parochiis distinctis per familias, quamvis sparsim & promiscuè habitantes, de quibus supra; ita etiam dari respectu habitantium extra territorium parochia possunt dicta jura. C. de Luca, de par. d. 24. num. 3.

Quæstio 451. Quale jus habeat parochus circa funera?

Respondeo: hoc jus consistere ferè in jure ipso sepeliendi, in jure deducendi funus, faciendique officium, & jure percipiendi emolumenta, seu quartam parochialem, sive portionem Canonicam. C. de Luca, de reg. d. 1. n. 46.

Quæstio 452. Quale sit hoc jus sepeliendi?

1. Respondeo: parochus parochianos suos omnes, quibus sepultura sacra conceditur, sepelire debet in Ecclesia, vel cimiterio parochiali. Barb. de off. par. c. 26. n. 1. Laym. th. mor. l. 3. tr. 6. c. 12. cum communi juxta c. is qui, de sepult. in 6. sicut enim Sacramenta & verbi Dei prædicationem, ita & sepultura officium fidelibus præstare, ad eorum pastores pertinet. Laym. ibid. n. 3. Item omnes alios (puta scholares, similesque personas quasi domicilium habentes. Abb. in c. 1. de sepult. n. 4. Laym. n. 8. & peregrinos, ubi hi ad propriam parochiam deferri non possunt, vel nisi aliud habeat consuetudo. Laym. ibid. ex Sylv. & Molin.) intra parochiam degentes, & decedentes, sive cum, sive absque testamento. Barb. loc. cit. n. 1. Estque hoc jus parochiale. Clem. dudum, de sepult. Abb. in rub. de paroch. num. 2. Riccius in pr. p. 4. resol. 292. apud Bart. loc. cit. ita etiam ut parochus præferatur, & ante omnia sit restituendus, si fuerit spoliatus corpore jam sepulto; cum illud possit extrahi auctoritate superioris tanquam non justa sepultura traditum, & restitui ei, qui jus prædicationis habet juxta Gratian. discip. for. to. 2. c. 198. n. 5. ex Cassan. in Casal. gloria mundi. p. 2. confid. 5. apud Barb. loc. cit.

2. Ex-

2. Excipe primò: nisi ipsi parochiani, distique alii alibi sepulturam elegerint. Barb. *ibid.* juxta *c. is qui. & clem. dudum*; uti possunt liberè eligere sepeliri alibi omnes puberes, etiam filii familias absque patris consensu juxta *c. 1. de sep. & c. licet. tit. eod. in 6.* Et pater, aut hoc deficiente, etiam mater filio impuberi. Armill. *v. sepultu. Sa & c.* apud Laym. *n. 5.* Molin. *de Just. tr. 2. d. 214.* & fuse Bass. *in flor. Theol. to. 2. v. sepult. n. 7. & seq.* & utrumque quidem non de jure & ratione patriæ potestatis (cùm jus determinet cuique sepulturam, nimirum in sepulchro majorum, aut in parochiali, concedens insuper potestatem eligendi ius, qui capaces sunt electionis, & non substituens ratione incapacitatis alios, cum concessio hæc sit personalis) sed ratione consuetudinis, ubi ea est Bass. *cit. n. 7.* juxta declarationem, ut ait, Bonif. VIII. in *c. licet. de sepult. in 6.* Item patre & matre deficientibus, affines & consanguinei; quin & tutor pupillo impuberi; hi enim omnes succedunt patri in cura impuberum; estque tutor loco patris, & transit in jus patris in ordine ad curam pupilli; talis autem successio in cura impuberum dat ipsis jus ad exercenda ea, quæ spectant ad ipsorum curam; & hinc jam etiam transit ad eos jus, quod convenit patri ratione consuetudinis in eligenda sepultura pro impubere filio. Bass. *loc. cit. n. 9.* citans Gl. in *c. licet. de sep. in 6.* Franc. *ibid. n. 3.* Gratian. *de sep. for. to. 1. c. 94.* contra Belletum, *p. 1. disquisit. cler. 5. 3. de clerico debitore. n. 18.* Dian. *p. 5. tr. 3. resol. 108. & c.* Idque in omni Ecclesia, & non nisi in Ecclesia, quæ jus sepeliendi habet, hoc de jure ordinario, ut sunt Ecclesiæ, quæ populum habent, seu parochiales. Abb. in *c. certificari. de sep. n. 8.* Laym. *loc. cit. n. 3.* five de privilegio, ut Ecclesiæ Collegiata, & regulares, aliæque non parochiales. AA. *iidem.* Quale privilegium etiam ab Episcopo cum consensu Capituli ex causa concedi posse Ecclesiæ non parochiali affirmat Laym. ex Abb. *loc. cit. n. 9.* & Molin. *d. 214.* ubi etiam juxta *c. 3. de patris in 6.* ait, tali privilegio renunciare posse pacifice cum Episcopo vel paroco de non sepeliendis parochianis, prælatum immediatum regularem, puta Priorem, Guardianum & c. cum Capitulo, absque eo, quod opus sit adhibere consensum Generalis vel Provincialis Ordinis. Porro qualiter probetur Electio sepulturæ, vide apud Barb. in *c. cum super. de sepult. Dian. p. 5. tr. 3. resol. 106.* Bass. *loc. cit. num. 11.*

3. Excipe secundò: nisi alibi extra parochiam habeant sepulchrum, in quo eorum majores sepeliri consueverint; in hoc enim, si commodè possint, sepeliri debent decedentes, nullâ factâ electione sepultura. Laym. *n. 8.* citans Abb. in *c. 1. de sepult. Sylv. q. 8.* Per. de Perusio *tr. de Can. port. & c.* Bass. *loc. cit. n. 10.* Ecclesia enim, in qua est sepulchrum majorum juxta *c. 1. de sep.* acquirit jam jus ad sepulturam, quoties quis alibi illam non elegit, adeoque non potest privari per novam electionem sepulturæ in parochiali factam per eos, ad quos spectat cura funeris. Bass. *ibid.* citans Jo. And. & Gem. in *c. licet. de sep. in 6.* Sylv. *v. sepultura. q. 8.* Ita etiam, ut si pater præter voluntatem suam alibi sepultus, filius adhuc in sepulchro Avorum & ascendentium sepeliendus sit; quia tunc sepulchrum illud patris esset adventitium, nec transiret ad familiam, aliàs apud patrem, dum is elegit diversum à majoribus sepulchrum, quia tunc sepulchrum illud sit familiæ, & omnes de familia acquirunt jus

ad illud; sepulturaque inter mortuòs comparatur domicilio inter vivos; filias autem sequitur domicilium parentum, & non aliorum ascendentium, juxta *l. assumptio. ff. ad mancip. & c. fraternitatem. de sep. Bass. cit. n. 10.* Abb. & Molin. apud Laym. *cit. n. 8.* Etiam naturalis, nisi pater in dignitate constitutus fuerit; spurius autem apud matrem, nisi ea sit illustris. Sylv. *cit. q. 8.* Sa *v. sepultura.* cum communi apud Laym. Uxor, nisi aliud habeat consuetudo, apud maritum; si plures maritos habuit, apud ultimum, cuius domicilium retinet & honorem. Abb. Sylv. Laym. *ll. cit.* Bass. *loc. cit. n. 14.* Quin & uxor præmorta, si maritus habet proprium sepulchrum, quamvis extra limites parochiæ, in qua mortua est, tumulari debet. Congreg. rituum in *Senogaltriens. 15. Januar. 1633.* apud Barb. *de offic. paroch. c. 26. n. 28.* Sed hæc intelligenda, ubi uxor sibi sepulturam non elegerit alibi; quod potest de jure communi juxta *c. de uxore. de sep.* quia, ut ait hic textus, electio sepulturæ pertinet ad eum statum, in quo uxor solvitur à lege viri. Bass. *ibid.*

4. Excipe tertio: Novitios Religionis, quia etiam decedentes extra monasterium v. g. in domo paterna, sepeliri debent in monasterio; cum Novitii gaudeant privilegio & juribus Ordinis. Laym. *cit. n. 8.* & apud illù Rodriq. *qq. reg. to. 1. q. 39. a. 4.*

5. Excipe quarto: famulos domesticos religionum mendicantium, qui dum decedunt intra septa monasterii, Collegii, residentiæ, sepeliri possunt, etiam invito paroco, ex privilegio Papæ in in dictorum religionum Ecclesiis vel cæmeteriis. Laym. *loc. cit.* Rodriq. *to. 2. q. 67. a. 2.* & videre est in *compendio privileg. Societ. v. familia. §. 1.* Secus tamen est de iis, qui formaliter servientes & ministri non sunt dictorum regularium, dum intra septa monasterii, ubi v. g. hospitalitatis gratiâ, seu aliàs accidentaliter debebant, moriuntur. C. de Luca, *de Reg. d. 1. n. 50.*

6. Excipe quinto: infirmos receptos & morientes sine electione sepulturæ in hospitali, etiam recto per regulares; his enim præbere possunt dicti regulares, alique hospitalis Rectores in annexâ hospitali Ecclesiâ sepulturam ex indultis Apolliticis, sicut ipsimet religiosi tales, aut constitutus alius Rector secularis dicuntur itorum infirmorum parochi, & viventibus omnia Sacramenta ministrare possunt. C. de Luca, *ibid. n. 51.*

7. Excipe sexto: Tertiarios, qui invito etiam & inrequisito paroco, sepeliri possunt in Ecclesiis istorum ordinum, ubi qualitates habuerint in Bulla Leonis X. præscriptas; nimirum si viri, collegialiter aut claustraliter vixerint, mulieres verò virginalem, vel cœlibem, aut castitatem vidualem sub expresso voto, & terciariorum habitu duxerint; sectis si istas qualitates non habuerint. Sic resolutum à S. Congreg. Trid. testatur Barb. *loc. cit. n. 69.* Porro de religiosis constat: An verò & qualiter ipsi eorum Prælati jus habeant eligendi sepulturam, vide apud Laym. *loc. cit.* & Bass. *loc. cit. num. 13.*

Quæstio 433. Quid sit circa jus interveniendi funeribus?

1. R Espondeo: paroco de jure communi competit jus interveniendi funeribus hinc inde coactivum, & ex necessitate reciproca sem activa & passivâ, quo scilicet ipse teneatur, quamvis invitatus, intervenire, & converso parochiani teneantur,